

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJSEM
SLOVENSKEM
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXX. — LETO XXX.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), MARCH 3, 1947

STEVILKA (NUMBER) 43

Novi grobovi

CHRISTINE NADRAH

V soboto popoldne je naglo preminila na svojem domu Christine Nadrah, rojena Stieh, stara 31 let. Stanovala je na 608 Trebisky Rd., South Euclid, O. Rojena je bila v Clevelandu ter je bila članica podružnice št. 10 SZZ. Tukaj zapuša žalujočega soproga Stanleya, dva sinčka, Kenneth in Dennis ter dva tedna staro hčerko Sharon Joan, tri sestre: Mrs. Mary Boldin, Mrs. Anna Stratton in Jean ter dva brata, Franka in Josepha. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj ob 9.15 iz Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. v cerkev Sv. Gregorija na Green Rd. v South Euclidu, ob 10. uri in nato v Stihovo družinski grobnico na Calvary pokopališče.

FRANCES SEDMAK

V cvetu mladosti, stara šele 15 let, je v soboto podlegla pljučnici Frances Sedmak, stanujoča na 1067 E. 64 St. Rojena je bila v Euclidu in je bila članica mladinskega oddelka društva sv. Kristine, št. 216 KSKJ. Tukaj zapuša mater Veroniko, rojeno Znidaršič, doma iz Skala pri St. Petru na Krasu, strica Josepha in več sorodnikov. Oče je umrl leta 1940. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj ob 8.45 uri iz Želovskega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na Calvary pokopališče.

NICK FORTUN

V Woman's bolnišnici, kamor je bil prepeljan v soboto, je umrl včeraj popoldne ob 12.15 uri Nick Fortun, star 64 let, stanujoč na 1211 E. 60 St. Podlegel je mrtvoudi, ki ga je zadela pred tednom dni. Doma je bil iz Viniča, Bela Krajina, odkoder je prišel v Ameriko leta 1902. Delal je pri mestni elektrarni kot oskrbnik. Bil je član društva Jugoslav Camp, št. 293 WOW. Tukaj zapuša ženo Magdelino, sinova Josepha in Johna ter brata Matijo na E. 59 St. Pogreb se bo vršil iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St.

MICHAEL VUKSANOVIC

Kot smo že poročali, je v četrtek večer ob 11.45 uri preminil v St. Luke's bolnišnici Michael Vukсанović, star 60 let. Stanoval je na 927 E. 141 St. Doma je bil iz sela Brasovice na Hrvatskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Bil je član društva Waterloo Camp št. 281 WOW. Tukaj zapuša hčer Helen, v Hammond, Ind., pa sina Nicholasa. Pogreb se bo vršil v torek jutraj ob 9.15 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. v cerkev sv. Nikola na E. 36 St. in Superior Ave, ob 10. uri ter nato na Calvary pokopališče.

Vaje Mlad. pev. zbora

Staršem otrok pri Mlad. pevskem zboru SDD na Waterloo Rd. se poroča, da se bodo vaje vršile jutri večer ob 5. uri mesto nocoj, ter se prosi, da to upoštevate in otroke pošljete ob času na vaje.

SENAT DOBIL NOVE SEZNAM NACIJEV

WASHINGTON, 1. marca.—Senatni odbor za vojaško službo je včeraj dobil dva nova seznama članov nacistične stranke. Seznama sta bila zaplenjena v Nemčiji in vsebuje imena okrog 30,000 nacijev, od katerih so 800 označeni kot prebivalci v Zedinjenih državah.

VELIKA EKSPLOZIJA V CHICAGU NAPRAVILA 1 MILIJON ŠKODE

CHICAGO, 2. marca.—Danes zgodaj popoldne je v središču Chicaga eksplodiralo neko trinadstropno poslopje pri čemur sta bili ubiti najmanj dve osebi, nad 30 oseb je bilo ranjenih in poškodovana so bila tudi sosedna poslopja.

Razstrelba je spremenila delno prazno poslopje na 293 Van Buren St. v kadeči se kup razvalin. Neki uslužbenec naduljene železnice, ki je videl eksplozijo iz daljave par sto čevljev, je rekel: "Izgledalo je, kakor da je šlo v zrak vse hkratu—trao, cesta in ljudje."

Prodajalka listov na postaji naduljene železnice pa je izjavila: "Bilo je kot potres. Zagrmele so, blislo in pokale so šipe. Videla sem, ko sta dve trupli frčali iz poslopja."

Ceni se, da je eksplozija napravila za milijon dolarjev škodo.

Neslane šale tete štorklje

Teta štorklja si je dovolila neslane šale za Angelom Gullom. Vse se je začelo, ko je o polnoči 20. decembra Mrs. Geraldine Gullo zbudila svojega moža in mu povedala:

"Čas je..."
Angelo je urno skočil na noge in z vso naglico odpeljal soprogo v neko clevelandsko bolnišnico. Tam pa so zdravniki ugotovili, da še ni čas. Angelo je ženo odpeljal domov.

No, pa je končno v noči 2. februarja Mrs. Geraldine Gullo zopet zbudila moža:

"Čas je..."
In zopet je Angelo urno skočil na noge in z vso naglico odpeljal ženo v bolnišnico. In zopet so zdravniki ugotovili, da še ni čas. Angelo je ženo odpeljal domov.

Končno je v soboto 1. marca prišla prava ura. Toda izgleda, da je bil Angelo zaradi prejšnjih skušenj malo bolj počasan. Zena je porodila kar v avtu.

S tem pa ni vse končano.
Ker Gullovi že imajo hčerko, kaj je bolj naravno, kot da so sedaj pričakovali fantka? No, pa so otroku izbrali lepo ime Michael Wayne. Ime pa seveda bodo morali spremeniti, kajti ni primerno za—punčko.

Veseloigra "Denar" uspešno podana

Včeraj popoldne je dramsko društvo "Anton Verovšek" podalo na odru Slov. del. doma na Waterloo Rd. veseloigro "Denar", ki je v vseh ozirih prav dobro izpadla. Dvorana je bila napolnjena navdušenega občinstva, kateremu so početja nanovo obogatela družine nudila mnogo smeha in zabave. Igralci so dobro izvedli svoje vloge in zadovoljstvo je bilo vsestransko. Zvečer se je vršila plesna veselica, ki je takisto bila dobro obiskana. To je bila skupna priredba dramskega zbora Anton Verovšek in podruž. št. 48 SANSa ter je preostanek namenjen v pomoč potrebnemu nadoru v domovini.

Popravek

Poročano je bilo, da bo 6. marca nastopila na odru Palace gledališča Irma Kalan, hči poznane Kalanove družine, kar pa ni točno. Nastopila bosta namreč njen mož John Arnaut in njegov brat René v pantomini zaljubljenih ptičev. Igralca sta francoskega rodu ter skupno nastopata v gledališčih po raznih mestih.

KAMPANJA RDEČEGA KRIŽA V RAZMAHU

V soboto se je začela narodna kampanja Ameriškega rdečega križa, ki bo trajala 17 dni. Kvota, ki je predpisana za celo deželo, znaša \$60,000,000.

Od Clevelanda in okolice se pričakuje, da bo zbral vsoto \$974,000, in po uspehu prvega dneva izgleda, da bo svoj cilj tudi dosegel, kajti samo v soboto so bila naznanjena skupna darila v znesku \$53,892.

Polnih 70 odstotkov zbrane denarja se bo porabilo za razne pribojilke možem v oboroženih silah, za veterane in njihove družine. Kampanja bo trajala 17 dni.

Francija bo kmalu končala obravnavo proti kolaboratorjem

PARIZ, 2. marca.—V Franciji bodo kmalu končali z obravnava mi proti nacističnim kolaboratorjem, katere so se pričele takoj ko je Francija bila osvobodjena. Še okrog 4.000 kolaboratorjev pride pred sodnijo.

Francosko prebivalstvo, ki je še vedno silno ogorčeno na kolaboratorje, z velikim navdušenjem zasleduje obravnavo, ki se vršijo proti izdajalcem in pozdravlja odloke za kazni z maščevalnim odobravanjem.

Desničarski elementi sicer zagovarjajo amnestijo, toda ne morejo storiti ničesar proti močni opoziciji socialistov in komunistov.

Odkar se je začela "čistka," je bilo 130 kolaboratorjev obsodjenih na smrt, 60 jih je bilo usmrčenih, 60 pa oproščenih. Ostali se pa še vedno nahajajo v zaporu.

Zed. države dobijo baze na Filipinih

MANILA, 2. marca.—Iz obveščenih filipinskih krogov prihaja vest, da je podpisovanje pogodbe med Zedinjenimi državami in Filipinami glede baz za "gotovo sigurna stvar." Po tem sporazumu bi Zedinjene države dobile za mornarico za \$100,000,000 baze v Guinamu, na Samarskih otočjih in v zalivu Subica. Istotako bi Zedinjene države dobile baze za letala. Armadne baze bodo razvite v predelih Zambales, severno od Manile, na Taclobanu (Leutska otočja) in na Laoagu (severni Luzon).

Armada in mornarica bodo obdržale svoja vojaška taborišča v Bagaui, dočim bo letališče Nichols razvito v mednarodno letališče.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Frank Pyke na 479 E. 112 St. so se zglasile vile rojenice in pustile v spomin zalo hčerkico, prvorojenko. Dekliško ime mlade mamicice je bilo Ida Kisovec. S tem dogodkom sta Mr. in Mrs. Andrew Kerzicnik na Stanard Ave. postala zopet stari oče in stara mati. Čestitamo!

Išče brata

Rudolph Kaluža iz vasi Artviče št. 5, pošta Materija, Slov. Primorje, bi rad zvedel za svojega brata Antona, bivajočega nekje v Clevelandu. Ako to čita, je prošnja, da se zgleda pri Joseph Skočaju na 1034 E. 171 St., kjer bo dobil zanimive novice od brata in doma.

Zedinjene države so svetovale Angležem, naj ostanejo v Grčiji

Gen. Čiang prevzel urad premierja

NANKING, 1. marca.—Generalisim Čiang Kajšek je danes prevzel urad premierja v kitajski vladi, ki se nahaja v krizi vsled velikanske inflacije. Premier T. V. Soong je položil ostavko, ker je bil pod ognjem radi gospodarske krize, ki je od dneva do dneva večja.

Čiang, ki je predsednik kitajske republike, bo baje obdržal premiersko mesto toliko časa, dokler se ne izvede splošna reorganizacija sedanjega režima.

Sovjetska zveza in petletni načrt za razvoj znanosti

WASHINGTON, 2. marca.—V petletnem načrtu za razvoj znanosti, Sovjetska zveza predvideva izobrazbo 1,280,000 tehnikov in 700,000 laboratorijskih strokovnjakov.

Sovjetska zveza bo izvršila ogromni napor, da na polju znanosti ne samo doseže, temveč tudi prekosi izgube, ki jih je na tem polju iztrpela zaradi vojne.

V "Informativnem biltenu" sovjetske ambasade v Washingtonu je razkrito povedano, da so za časa vojne Nemci uničili 605 ustanov za znanstvena raziskovanja iz ostalih pa so razkradli vse naprave in instrumente.

Raziskovanja, ki so povezana z vojnimi objekti, med katero je vključena tudi atomska energija, je samo ena faza petletnega načrta. Raziskovanju na ostalih področjih se daje veliko prednost.

Kitajski komunisti zajeli dva ameriška častnika

WASHINGTON, 1. marca.—Vojni oddelek je danes izjavil, da sta po poročilu vojaškega atašeja Zedinjenih držav v Nankingu, dva ameriška častnika bila, zajeta od strani kitajskih komunistov.

Kitajski komunisti so ta dva častnika in sicer majorja R. B. Rigga in kapitana J. W. Collinsa zajeli v bližini Chilunchien, majhni vasi pri mestu Changchun.

Vzroki tega "zajetja" niso bili obelodanjeni.

Velik požar v oljni rafineriji

Včeraj okrog štirih popoldne je v clevelandski rafineriji Standard Oil Company, 3083 Broadway izbruhnil požar, ki je divjati skozi pet ur, predno so ga ognjegaški spravili pod kontrolo. Na licu mesta je prihitelo 21 ognjegaških stotnij. Škoda znaša okrog \$10,000.

Seja in godovanje

Jutri večer ob 7:30 uri se vrši seja podružnice št. 14 SZZ v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., po seji se bo vršilo godovanje. Članice so vabljene, da se udeležijo v polnem številu.

Po nepotrjenih poročilih se Zedinjene države bojijo, da ne bi prišlo do civilne vojne

WASHINGTON, 1. marca.—Zedinjene države so danes odgovorile na zahtevo Anglije, naj Zed. države prevzamejo "angleške obveznosti v Grčiji." Dobro obveščeni krogi pravijo, da je državni podtajnik Acheson na današnji konferenci izročil angleškemu ambasadorju lordu Inverchapelu uradni odgovor Zedinjenih držav.

Uradno ni obelodanjena vsebina tega odgovora, toda dobro obveščeni krogi pravijo, da je vlada Zedinjenih držav zaprosila Angleže, naj ostanejo v Grčiji in tako "preprečijo civilno vojno." Obstoja namreč bojazen, da bi takšna civilna vojna v Grčiji razširila "komunistično nevarnost širom Srednjega vzhoda.

Istotako se veruje, da je ameriška vlada podala zagotovilo Angliji, da bo prevzela dober del finančnega problema v Grčiji in da bo tozadevno pomoč prošila prej ko mogoče.

Stroški za Zed. države bodo znašali \$250,000,000

Pred nekoliko dnevi je Anglija obvestila Zedinjene države, da ne bo mogla radi svojega lastnega domačega položaja, nadaljevati z ekonomsko in vojaško pomočjo Grčiji po 31. marcu.

S to krizo se je za Zedinjene države pojavil nov problem. Če želi preprečiti, kot pravi poročilo, "da bi civilna vojna v Grčiji ne razširila komunizem širom Srednjega vzhoda, bo morala dati Grčiji v tem letu pomoč v vsoti \$250,000,000.

Ta "kritični položaj" je prisilil predsednika Trumana, da je preteklega četrtega sklical tajno sejo, s katere se bo pričakovalo "vesti velike važnosti".

Angleški ambasador je bil povabljen v urad državnega podtajnika, toda ni povedal ničesar v zvezi s svojim obiskom. Konferenci so prisostvovali tudi uradniki državnega oddelka, ki so "strokovnjaki za angleške in grške diplomatske zadeve".

Zedinjene države bi imele prevzeti vlogo Anglije

Bivši predsednik kongresnega odbora za zunanje zadeve, kongresnik Bloom, je izjavil, da Zedinjene države morajo pomagati grškemu narodu "če ne želijo, da bo Grčija padla pod rusko sfero vpliva."

Senator Morse, ki ni prisostvoval konferenci, je izjavil, da bi ameriško ljudstvo moralo "biti obveščeno o popolnoma novi vlogi, ki bi jo morali igrati, ker se je angleški imperij razbil." Rekel je tudi: "Ne moremo se več zanašati na Anglijo, če želimo ohraniti v svetu en del varnosti za sebe."

"Ohijski kongresnik Vorys, republikanski član kongresnega odseka za zunanje odnose, je izjavil, da so reliefne obveze Zedinjenih držav prevelike. Rekel je, da Zedinjene države plačujejo mnogo večje zneske za zunanjo reliefno pomoč, kot pa bi kdo mogel slutiti."

Anglija je že lanskega leta dala \$40,000,000 kredita Grčiji in ji zbrisala dolg v znesku \$184,000,000. Zedinjene države pa so posodile preteklega leta Grčiji \$60,000,000. Kongresnik Mundt je izjavil,

"Izvestja" okrcala ameriškega poročevalca glede Kine

MOSKVA, 1. marca.—Sovjetski časopis "Izvestja" je okrcal ameriškega časnikarskega poročevalca, William Newtona, ki poroča za Scripps-Howardove časopise, radi protisovjetskega obrekovanja.

Newton je poročal, da je dobil tajne informacije od dobro obveščeneh kitajskih krogov, ki baje razkrivajo dejstva, da so kitajski komunisti oboroženi s sovjetskim orožjem.

"Izvestja" v svojem članku pravi, da Newton priznava, da ne more dokazati točnosti teh trditve, toda da navzlic temu "sesa iz svojih prstov najbolj "zanesljive" informacije v zvezi z orožjem, ki ga baje sprejemajo kitajski komunisti iz Sovjetske zveze."

"Tega obrekovalca v škrpih popolnoma nič ne vzmira dejstvo, da je pred kratkim gen. George Marshall, ko je odpotoval iz Kine, podal javno izjavo, da ni nobenih dokazov, da Sovjetska zveza podpira kitajske komuniste. Isto je izjavil tudi kongresnik Mansfield, ki se je 3. februarja povrnil v Washington iz Kine.

V Palestini je razglašen "preki sod"

JERUZALEM, 2. marca.—Okrog 250,000 Judov se bo nahajalo pod prekim sodom, ki ga je razglasila palestinska vlada. V prvih aretacijah, ki so izvršene pod odredbah prekega sode, je bilo aretiranih 60 Judov radi suma, da so sodelovali pri krvavih izredih, ob priliki katerih je bilo najmanj 21 mrtvih.

Major general R. N. Gale, ki je pred kratkim bil imenovan za vojaškega gubernerja Tel Aviva, je izjavil, da je namen prekega sode predvsem, da se "paralizira akcije podtalnih judovskih organizacij Stern in Irgun Zvai Leumi.

Ukaz za preki sod je podpisala palestinska vlada in bo veljal za vsa judovska mesta v Palestini.

Volitev odbora

Društveni zastopniki Kluba družtev Slov. društvenega doma na Recher Ave. so prošni, da se nocoj gotovo udeležijo seje, ker se bo volilo odbor za leto 1947.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po razmašlacu v Cleveland in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.50
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):	
For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.75
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

VPRAŠANJE SLOVENSKE KOROSKE

X

Toda v Avstriji se, kakor zatrjujejo številni potniki in očividci, lahko sprehajajo nešteti vojni zločinci, ki imajo na vesti krvave zločine nad nedolžnim prebivalstvom Jugoslavije in drugih držav. To je tem bolj čudno, ker se avstrijske ljudske množice resno vprašujejo, kako dolgo bodo še lahko motovili v mali Avstriji ti fašistični beguni vojni zločinci, ki jih je okoli 550.000. 96.000 jih je namješčenih po raznih taboriščih, dočim so drugi nastanjeni po vaseh in mestih v področju angleške, ameriške in francoske zasedbene cone. Toda poizvedbe so pokazale, da je to število še večje, saj živi danes samo na Dunaju okoli 50.000 neprijavljenih tujcev. Nad 500.000 "Volksdojčerev", ustašev, četnikov, andersonovcev, salašijevcev, vlašev in drugih fašističnih izrodov uživa v današnji Avstriji potuho avstrijske državne uprave ter anglo-ameriške in francoske okupacijske oblasti. V Tirolih predstavljajo tuji-fašisti 14 odst. vséga prebivalstva. V mnogih naselbinah zapadne in južne Avstrije pa so ti fašistični tujci celo v relativni večini. V znanem turističnem središču Sv. Johan na Solnograškem župi poleg 2000 domačinov tudi nad 2500 tujcev, med katerimi je okoli 1500 četnikov in ustašev. Dočim avstrijske delavske množice gladujejo, potrošijo fašisti-tujci v mesecu 2.160 ton moke, 114 ton masti, 145 ton sladkorja, 650 ton mesa itd. Dočim prejemale avstrijski državljani okoli 1500 kalorij hrane dnevno, pa so tuji-fašisti deležni prednostne količine 2000 kalorij.

Zaman objavlja napredni avstrijski tisk dan na dan poročila o zločinih teh tujcev po mestih in vaseh zapadne in južne Avstrije. Zaman opozarja predstavnike oblasti na škodljivost nadežnih ter nasilnih tujcev. Zaman kaže na škodo, ki jo utegne doživeti danes ali jutri Avstrija zaradi potuho in zaščite, ki jo ti temni elementi uživajo v zavetju napačno pojmovnega gostoljubja.

Vendar ni avstrijska vlada kljub temu doslej še ničesar storila, da bi bila država rešena teh fašističnih nasilnikov in vojnih zločincev. Zgodilo se je celo, da je dunajski kardinal dr. Innizzer v svoji božični poslanici 1946 priporočal svojim vernikom "zaščitite potrebne pregnance ter begunce". Tujce-fašiste pa poziva, naj prihajajo v katoliške cerkve, naj prihajajo v krog katoliških cerkvenih skupin. Nedavno pa je sprožila reakcija nov maneuver za reševanje teh vojnih zločincev. Pojavil se je predlog, da bi bili deležni avstrijskega državljanstva vsi tujci, ki govorijo nemško in ki potekajo iz krajev, ki so nekoč (pred prvo svetovno vojno) pripadali habsburškim "kronovinam". Za nje je znani profesor iz Cambridge v Angliji iztuhtal izraz "Folksesterajherji", kar pomeni narodnost avstrijskega izvora. V iznajdbi tega novega imena lahko otipljemo nov poizkus reakcije, da bi se bivši ustaši, četniki ter ostali fašisti, ki živijo v Avstriji, čim laže utihotali v sezname avstrijskih državljanov. Od vseh političnih strank v Avstriji je le delavska zavzela odločno stališče proti temu poizkusu. Avstrijsko delovno ljudstvo je spregledalo in spoznalo, da so ti tujci krivi za današnje lakoto in slabo prehranjenost v Avstriji. Današnji avstrijski oblastniki dopuščajo, da imajo reakcionarni elementi iz drugih držav dovolj hrane, dočim je primanjkuje za domače delavstvo. Ozadje te čudovite zadevščine je v preprostem spoznanju, da si sovražniki prave ljudske demokracije v Avstriji ne želijo, da bi bili tudi fašisti repatriizirani, ker menijo, da jim lahko postanejo orožje v borbi proti demokratičnim silam avstrijskega prebivalstva.

Z vidika sklepov Moskvske konference predstavlja zunanje politično delovanje dr. Gruberja pasivno bilanco. Sedanje stanje terja radikalne spremembe v avstrijskem političnem življenju. Stvar avstrijskega ljudstva ter njegovih naprednih, demokratičnih pripadnikov je, da postane demokratizacija Avstrije ter temeljita sprememba njene vnanje politike čim preje življenska stvarnost Avstrije.

Ni mogoče mimo avstrijske vojne sokrivde

Nedvomno terja takšno stanje v Avstriji pravično presojo na Moskvski konferenci 10. marca tega leta. Takšna presoja pa ni potrebna samo zaradi že navedenih dejstev, marveč tudi zaradi tega, ker si je naprtla Avstrija ob napadu hitlerjevskih tolpa na Jugoslavijo težko, zgodovinsko odgovornost. Ni mogoče mimo velike avstrijske sokrivde

En dan pri mladini na Pesnici

Dornova, konec julija.

Ze zgodaj zjutraj zaživi mogočen grad sredi lukovih njiv in cvetočih travnikov, zbudil se istočasno kakor vas ob njem. To se dogaja prvič, odkar stoji grad. Grad pa stoji že dobrih dve sto let. Doslej se je morala vas dvigniti z zoro in oditi na polje, ki je bilo večinoma graščinska last, šele ko se je kmetu ceditl znoj s čela, so se odprla okna v pritličju, vstala je služinčad, da gofom pripravi bogat zajtrk, a okna in prvem in drugem nadstropju, kjer je počivala gospoda, so se začela odpirati šele proti pol dnevu.

Ze dobre tri tedne se vsi prebivalci gradu in vasi istočasno dvignejo, kliči novih grajskih prebivalcev, delovne mladine iz vse slovenske republike, se mešajo in zlivajo s kliči vstajajočih vaščanov. Živo je v gradu, v vseh stranskih grajskih prostorih, na marofu, na grajskem dvorišču, kako tudi malo rtiže v šoli in pri številnih hišah, kjer so se nastanili marljivi mladi delavci. Umivanje z veselimi vzkliki in šalami, jutranja telovadba, ki zdrami poslednje za spance, zajtrk z nekoliko predolgim čakanjem, kar pa nikogar ne spravlja v slabo voljo, in slednjič zbor.

Na grajskem dvorišču se je postrojila ptujška brigada, pred gradom prekmurska, pri grajskem narofu ljubljanska, med šolo in cerkvijo obe mariborski, spodaj na vasi celjska. Mladina je sveža, spočita, oči ji žare. Pazljivo poslušajo raport. Mladi delavci izvedo, da so prejšnjega dne napravili 6350 ur, izrezali so 750 kvad. metrov ruše, izkopali 246 kub. metrov humusa in 736 kub. metrov zemlje. Najboljša je spet bila prekmurska brigada, ki je dobila pred dnevi prehodno zastavo. Med posamezniki sta se izkazala tov. Sluga Franc, ki je prepeljal na 35 m dolgi prog 470 samokolnic zemlje, in Mozer Stefan, ki je sam izkopal in izvozil sedem in pol kub. metra zemlje ter s tem dosegel najboljši uspeh na Pesnici. Tudi ostale brigade so močno zboljšale storilnost svojega dela in so se nevarno približale Prekmurcem. Se

za vse, kar so morali pretrpeti napadeni narodi, predvsem pa jugoslovanski narodi. Ni mogoče mimo zgodovinskih resnic, ki težko obtožujejo Avstrijo in njene reakcionarne predstavnike. Naj le v bežni obliki nanizamo nekaj takšnih dejstev.

Vključitev Avstrije v Hitlerjev rajh je bila izvršena v marcu 1938 brez vsakega odpora avstrijskega naroda. Nacizem je pretvoril Avstrijo v prednjo postojanko nemškega imperializma, v odskočno desko za nove fašistične pustolovščine, naperjene proti neodvisnosti držav in narodov jugovzhodne Evrope. Priključitev Avstrije k rajhu je bila posledica, rezultat pangermanske politike, ki jo so izvajali v Avstriji že v okviru avstroogrske monarhije in za tem v razdobju prve avstrijske republike. Po priključitvi je bil ustanovljen v Gradcu takozvani jugovzhodni nemški institut. Tukaj so avstrijski profesorji na posebnih tečajih predavali kulturbundovcem iz Jugoslavije. Tukaj so se vzgajali instruktorji, tukaj so bili sproženi prvi zametki organizirane pete kolone. Na tem institutu so pangermanski, nacistično navdahnjeni avstrijski vseučiliški profesorji pripravljali napad na Jugoslavijo. Tukaj so se zbirali podatki za sezname vseh onih Jugoslovancev, ki jih je bilo treba zajeti in zapreti po vdoru hitlerjevskih tolpa na jugoslovanska tla. Sezname imen s točnimi podatki so zavzemale obseg 15 debelih knjig.

Bombardiranje Beograda 6. aprila 1941 je poveril Hitler avstrijskemu generalu Aleksandru Leheru. To bombardiranje je izvršila četrta letalska enota, ki je imela svoje baze na Dunaju, v Gradcu in v Aradu. Točasno so napadle severne meje Jugoslavije hitlerjevske čete, katerih komandni sestav je bil po večini izpolnjen s pripadniki Avstrije. Na najvažnejših položajih so stale avstrijske divizije "Der Fuehrer", "Deutschland" in "Germania". Dvanajsta armada, ki je operirala iz Bolgarije, je imela v svojem sestavu dve avstrijski diviziji. V tistih težkih dneh nacistične agresije so jugoslovanski narodi takoj spoznali, da ni nobene, niti najmanjše razlike med nemškimi in avstrijskimi pripadniki.

(Dalje prihodnjic)

žnekaj navodil, zdravniški pregled in brigade se odpravijo na delo.

Iz gradu, kjer so dve sto let živeli lenuhi in izžemalci Lukarije, prihaja četa za četo z viračo zastavo in pesmijo. Čete srečavajo kmete, ki na vozovih ali peš odhajajo na delo, vauške otročke, ki ženo živino na pašo, ob ploteh pa zro nanje z občudovanjem manjši otroci, ki še ne morejo na delo, in gospodinje, ki doma opravljajo živino in pripravljajo kosilo. Naj ima gospodinja še toliko dela, vendar za hip ali dva obstane na pragu in se zagleda v nenavadne delavce, ki kljub žuljavim rokam, nekateri kljub obvezam odhajajo s pesmijo in smehom na težko delo. Brigade pojo skozi vas tako glasno, da jih mora vsakdo slišati, tudi tisti, ki jih ne bi rad, tudi tisti, ki mu ne gre v račun, da to ljudstvo, ki ni imelo prilike videti borbenih partizanskih čet in doživeti prepoveda že v času narodno-osvobodilnih borb, zdaj vidi, kaj se pravi ljubiti svojo domovino. Te delovne brigade so za lukarske vasi, kar so bile partizanske za one vasi, kjer so se vodile osvobodilne borbe: vlivajo zaupanje v novo državo in ljudsko oblast, dvigajo samozavest in odpirajo ljudstvu oči.

Čete kmalu zapuste vas in hite preko cvetočih travnikov na svoje delovno mesto, hite preko tistih travnikov, s katerih Pesnica vsakih pet let odnese ves pridelek. Delovne brigade se tega zavedajo. Ze so na mestu. Vsaka četa odide na svoj odsek, kjer jo že čaka najeti delavec z orodjem in navodili za delo tega dne. Nekaj povelj, kratak razgovor, in četa je razdeljena na skupine, že prične z delom. Tu režejo ruše, tam jih nalagajo na kupe, na tem odseku kopljejo zemljo in jo odvažajo na nasipe, na nekaterih odsekih so nasipi celo že narejeni, tu jih planirajo. Na dolžini skoraj tisoč metrov na obeh straneh Pesnice vihte mladice ožgane roke krampe, zasajajo lopate v zemljo, prevažajo teža samokolnice in opravljajo vsa dela, ki so potrebna, da dobi Pesnica tako strugo, ki je tudi

največja poplava ne bo preplavila.

Grem skozi odseke. Opazujem mladince pri delu in poslušam njihove razgovore. Tu živahno razpravljajo o jutranjem raportu, o včerajšnjih uspehih posameznih brigad in poedincev, vprašujejo, kje so včerajšnji udarniki in jih iščejo, tam skupina, ki obuja spomine na nedeljski shod, ko je prišel med-nje predsednik naše vlade tov. Miha Marinko, spet drugod govore o obisku maršala Tita v Dalmaciji, skoraj dobesedno ponavljajo njegov govor mladincem in pionirjem. Ko grem skozi teren ljubljanske brigade, vzklikne neki mladinec:

"Danes bi bil rad v Ljubljani?"

"Čemu?" vprašam in pristopim.

"Danes mora biti lep pri nas. Prispela bo naša delegacija s tovarišem Kardeljem na čelu."

Povem mladincu, 15letnemu ožganemu dečku iz ljubljanskega predmestja, da sem bil prejšnji dan v Ljubljani. Zdaj prisluhnejo njegovi tovariši in tovarišice in me vprašujejo, kako se je Ljubljana pripravila za sprejem. Ko jim povem, da je naša prestolnica polna zastav, ogromnih slik Tita, Kardelja in Stalina, največjih pobornikov za pravice malih narodov, kako veliki zemljevidi naše Istre in Julijske krajine vise z nebotičnika, jim žare oči od navdušenja.

"Trst mora biti naš, Gorica bo naša!" ponavljajo.

Prekmurske čete se pogovarjajo o kresovanju, ki ga bodo priredili zvečer. Vprašam za spored, pa ničesar ne izdajo, samo povabijo me. Tudi šaljivih razgovorov je dovolj, toda tudi ti razgovori so v zvezi z delom in življenjem na Pesnici.

Kako vse drugačne razgovore vodi ob tem času pešiča one mladine, ki se ni odzvala klicu domovine, ki ob tem času posele po parkih, poležava po kopalniških in postaja po zaprašenih mestnih ulicah! Kako bo tej pešiči jeseni, ko bo sedla v isto klop s tovariši, ki so dali svoj prosti čas za obnovo domovine, a so se obenem tudi duševno odpočili in telesno okrepili?

Tu in tam naletim na bivše učence, ki jih spoznam šele, ko si obudim spomin na pretekla leta. Vsakdo ima svojo težko povest, kje vse so bili, kaj vse so pretrpeli, toda zdaj so tu, vihte krampe in zasajajo lopate v domačo grudo in vroče svobodno sonce sije nanje, zato so veseli in srečni.

"Me ne poznate?" me nagovori na mariborskem odseku majhna mladinka s smejočimi očmi.

Išem in ne morem najti, katerega leta bi jo bil učil in v katerem razredu.

"Nisem vaša učenka," se nasmeje. "Ne veste več, da sem igrala v Beogradu Pepčka v Cankarjevi drami 'Za narodov blagor'."

Tako se spoznava in se pogovarjava o prelepih prvih mesecih svobode v Beogradu.

"In tole delo, ni preteško za te?" jo vprašam.

"Sprva je res šlo bolj težko.

Nismo bili vajeni. Naša četa, ki šteje šest in petdeset mladincev in mladink, je prvi dan izkopala komaj osem kubnih metrov zemlje. A včeraj, kakor ste menda slišali v dnevnem povelju, smo izkopali osem in osemdeset, pri istem številu delovnih rok in na istem terenu. A to še ni vse, kar zmoremo. Dosegli bomo še večjih uspeh."

Pri neki prekmurski četi srečam mladinko, s katero sem v istem transportu pregnanih Slovencev preživel prve težke mesece v pangermanstvu, tedaj je bila menda petošolka, zdaj pa je učiteljica v Lendavi in je prišla z mladinci na delo. V razgovoru s svojim dijakom četrtošolcem izvem, koliko je že opravljeno dela: do 25. julija je bilo izrerao 32.214 m² ruše, izkopano pa 9.484 m³ humusa in zemlje, vsega je bilo opravljeno 69.641 delovnih ur; pri rezanju ruše je

že prekoračena norma odraslega delavca.

Ko se vracam, se ustavljam predvsem pri predelavcih. Vsako četo poznajo, za vsako četo vedo, kako dela, kakšni so njeni delavci.

"Takih delavcev še nisem imel," mi pravi priletel predelavec. "Sprva sem mislil, da ne bo šlo. Kaj bo mladina, po večini še študirana! Zdaj pa vidim, da to ni predvojna mladina. Delo gre se laže od rok, kakor če bi imeli najete delavce. Ko smo pred nekaj leti regulirali del struge niže mosta, nam je mnogo delavcev pobegnilo, češ da je delo preteško, a oni, ki so ostali, so čisto godrnjali in preklinjali. Zdaj pa ni slišati žal besede, kaj šele kletve! Nasprotno, celo najtežja dela opravljajo s smehom in petjem. Kaj takega še nisem doživel, pa sem že v letih."

Pokaže v strugo, kjer pet delavcev zabija pilot v zemljo, in nadaljuje: "Pred dnevi smo najeli delavce za težka dela, mladino moramo čuvati. Poglejte tole petorico! Močni so, navajeni dela, a ne napravijo toliko, kot je ptujška šestorica samih dijakov. Ta je prej kot v šestih urah zabila devet pilotov, tile pa jih v desetih urah komaj deset. In moram reči, da pridno delajo in se celo trudijo, da ne bi zaostajali za dijaki. Toda ne gre jim in ne gre. Sam ne vem, kako si naj to razlagam."

V nadaljnjem razgovoru sprevidi, da mnogi najeti delavci še nimajo tistega odnosa do dela, kakor ga je prinesla mladina, tudi ni pri njih razvito tekmovanje, ne zavedajo se dovolj, da delajo za državo, za sebe, in delo jim je še vedno muka, skoraj kazen.

Kmet, ki z mosta zavzet gleda, koliko so mladinci opravili v zadnjih dneh, kar ga ni bilo tu mimo, pa mi reče med drugim tudi tole: "Sprva so se na vasi nekaj spotali, ker imajo dekleta hlače, fantje pa hodijo brez srajce, tule pri delu so vsi večinoma kar v kopalnih oblekah. A moram reči, da je to pametno, lažje delajo."

Kmet, ki ga poznam že izza svojega bivanja v Dornovi, mi pove še marsikaj: kakor čudež je, da je prišlo do regulacije brez prošenj, moledevanj, shodov, podpisov in intervencij, še večji čudež, da to delo opravljajo mladina prostovoljno, udarniško, kakor se reče. Sprva so mnogi vaščani gledali na mladino in njeno delo z nezaupanjem, zdaj pa celo največji zaslepljeni prihajajo popoldne ali ob nedeljah, ko ni nikogar tu, da vidijo, kaj se tu dogaja. Pove mi še o pridigi, ki jo je slišal zadnji nedelji. Duhovnik je povedal zgodbo, ki se je sicer dogajala nekje v Ameriki, a so vsi navzoči razumeli, na kaj je cikal. Govoril je o hčerki nekega farmerja, ki je prihajala nespozdno oblečena v cerkev. Kmet se je nasmehnil, ko je do kraja povedal priliko: "Vidite, so še taki, ki pri tem velikem in požrtvovalnem delu naše mladine ne vidijo nič drugega kakor mlada dekleta v hlačah. Najbrž se bojijo teh požrtvovalnih deklet in dečkov."

Kmet se ozre na mladince spodaj ob reki, od koder se slišijo udarci lopat in krampov, živahni vzkliki in smeh, skoraj na vsakem profitu pa plapolala slovenska republikanska zastava; kmet pokaže z roko navzdol in konča pomenljivo: "Saj se res imajo koga bati."

Ob eni brigadi odlože orodje, se umijejo in pripravijo za povratek v vas. Vročina pritiska neusmiljeno. Na razbeljeni cesti ni nikogar, tudi na vasi skoraj ni videti žive duše. Vsakdo si je poiskal senco. Čete samozvestno korakajo skozi vas. Ni sicer tako glasne kakor so bile zjutraj, toda vedrosti jim ni moglo vzeti ne šesturno težko delo, ne žgoče sonce. Kmalu posedejo za mize k obilnemu kosilu, nato si privoščijo skoraj dve

ŠKRAT

Ubogal jo je

A.: "Zakaj si zapisal v parte svoje žene, da je bila stara 38 let, ko jih je imela vendar 52?"
B.: "To je bila njena poslednja volja."

Pri zdravniku

Bolnik: "Torej, gospod doktor, kako je z menoj?"
Zdravnik: "Nič kaj dobro ne kaže. Alkohol, alkohol, dragi mož!"

Bolnik: "Kaj pa—če bi se za nekaj časa odrekel terana?"
Zdravnik: "To bi morali storiti pred desetimi leti. Zdaj je že prepozno."

Bolnik: "Hvala Bogu!"

Ob zgodnji uri
Malce vinjen je prišel mož ob štirih zjutraj domov in po prstih v zakonsko spalnico. Tenkočutna ženica se je kljub temu prebudila in vprašala jezno:

"No, koliko je pa spet ura?"
"Ena," se je prihuljeno zlagal mož. A tedaj je stenska ura udarila štiri. "Tiho bodi," je mož nahrulil uro, "saj vem, da je ena, kaj bi to štirikrat ponavljala!"

Salon za glasbo
"To pa je naša soba za glasbo," tolmači nekdo prijatelju, ki je prišel na obisk.

"Kako pa to, saj v njej ni ne glasovirja ne harmonike, ne gosli!"
"Seveda, toda v tej sobi se najboljši sliši sosedov radio."

Logika
Profesor tolmači: "Moč presoje je toliko večja, kolikor imamo fosforja v glavi. Če je tako, potem bi najinteligentnejše bile..."

Dijak: "Vžigalice!"

Vzoren član
"Zakaj je vaš mož brnil tega psa z nogo?"

"Ah, jezen je bil, ker je moral plačati članarino kot član društva za zaščito živali."

Mulc povpraša gospoda za uro.
"Pol enajstih je, dragec."

"Komaj? Jaz bi pa želel, da me točno opoldne pišete v uho."
"Čakaj, čakaj, falot nevaležni," in gospod se spusti v dir za bežečim mulcem kriče: "Polica, policaj, primite ga! Dejal je, da naj ga točno opoldne pišem v uho."

Čerin: "Gospod, za to pa se ni treba tako gnati, saj imate še pol ure časa."

uri počitka. Ljubljanske mladinke, ki imajo svoj "nebotičnik" v nekdanji viteški dvorani, lahko opazujejo znamenite freske na stropu, ki prikazujejo junaška Heraklejeva dela. Ogledujejo si jih in se jim smehljajo, vedo, da so to neresnične bajke, one pa ustvarjajo velika dela v resnici.

Ob pol štirih se brigade zberok politični uri. Zdaj pridejo tudi profesorji do besede. Slede razni krožki za one, ki imajo popravne izpite, in za vse ostale, ki si žele izpopolniti. Okoli cerkve, pri šoli in pod lipo so postavljene šolske table. V senci za cerkvenim zidom študira večja skupina matematiko, na hlo-dih pod jablanami bere druga skupina ruske časopise, skupina višješolcev s svojim učiteljem odhaja z mapami pod pazduho na lov za primernimi motivi, za šolo so se zbrali oni, ki imajo izpite iz zgodovine, ptujška brigada ima v gradu pevске vaje, (Dalje na 3. strani)

En dan pri mladini na Pesnici

(Nadaljevanje z 2. strani)

čitalni krožki so raztreseni po vseh sadovnjakih, v tehniki se pripravljajo novi stenčasi in listi, ki bo v kratkem izšel za vse brigade, prekmurska brigada se skriva nekje v parku, ima generala za večerni shod. Vsa vas je postala nenadoma velika šola, mladinci z žuljavimi rokami so postali spet dijaki.

Po fizikalnih vajah, ki se prično ob šestih, je večerja. Takoj potem začno prihajati mladinci iz vseh strani v grajski park, kjer so Prekmurci že prejšnji dan pripravili veliko gromačo. V parku je glasno in živahno. Čete so pomešane, razpravljajo o vsem mogočem, smejejo se, manjše skupine pojo. Slednjič kres vzplameni. Mladi obrazi okoli njega začnejo žareti v ognju. Prekmurci začno shod s svojo himno, ki so jo sami napisali in uglasili. Nato spregovori njihov prosvetni referent, ki ugotovi med drugim, da je prekmurska mladina zbrisała s Prekmurja sra-

moto 11. novembra, jasno in odločno je pokazala, da je vsa za republiko, za lepše življenje svojega ljudstva. Po govoru se zvrste pevske in glasbene točke in deklamacije. Shod zaključijo zabavno kramljanje mladega prekmurskega pesnika v prekmurščini o komandantih, komandirjih, deserterjih in dežurnih. Mladinci iz ostalih delov Slovenije strme prislusneje melodiji prekmurskega narečja, vsi skupaj pa se dobrohotno smejejo svojim "nadrejenim." Še kolo in miting se ob ugašujočem ognju konča. Čete se s pesmijo razidejo.

Čez dobre četrt ure je tiho na vasi in tudi v gradu, kjer so pred leto šele v tem času začele zabave in pojedine na račun delovnega ljudstva. Grad je videti ponoči še mnogočnejši, nekje visoko brijole drobne zvezde. Tiho, čudovito tiho je naokoli, samo od nekod z dvorišča je slišati korake mladince-stražarja.

Eloi Eibar, ("Action-Paris")

Zakaj se Franco brije norca iz Združenih narodov

Franco in angleški kapital

Po vojaškem uporu generala Prima leta 1868 se je prvi vgnezdil v Španiji angleški kapital. General Prim je takrat prodal neki angleški družbi bakrene rudnike Rio Tinto za 92 milijonov pezeta, 65 letih se je ta strošek rudarski družbi 20 krat poplačal. Rio Tinto je tretji največji rudnik bakra na svetu.

Odtlej so postopno vse važne postojanke španske industrije prišle v roko londonskega cityja. Če danes v Španiji prižgete luč, ima od tega korist ta ali ona londonska družba; če naroči država novo podmornico v "constructura Naval," ima dobiček od tega angleška družba Vickers; če kupujete premog, svinec, jeklo itd., ima ta ali oni Mister višje dividende.

Baskovske plovne družbe kot Lota y Aznar ali Urguyo so v rokah Angležev. Skoraj vse zavarovalnice so last britanskih družb.

Leta 1936 je družba Rio Tinto pomagala Francu, da je prišel na oblast; dajala mu je angleške junte za njih polovično tedanjo borzno vrednost. Kasneje po Francovi vladi objavila seznam 330 nemških družb, ki bodo izroščene zaveznikom. In ostalih 770?

sta—Metallgesellschaft, ki je bila glavna nacistična postojanka v elektrokemični in jeklarski industriji in s svoje strani povezana s Federazione industriale italiana, torej s podobnim trustom, ki ga je ustvaril Mussolini.

Gospa kapetan Littleston, ki je bila minister v Churchillovi vladi in sir Walter Gartner sta si delila z dr. Anschlagerjem in gospodom Hilgersom vodstvo družbe European Pyrites and Co., ki je pred vojno in med vojno prodajala pirat (bakrena ruda) iz Rio Tinto.

Po drugi strani vidimo v upravnem svetu "španske zveze za eksplozive," ki kontrolira vse tovrstne rudnine od pepelike pa do volframa imena, ki so očitno "popolnoma španska," in ki se glase Barbier, dr. Anschlager, Schalban in Ledoux, ki si vsi dele vojne dobičke, španska vlada pa se dobro varuje, da jih ne bi podvržla izrednim davkom. Poleg tega je še zgodba o nemških dobroimetjih v Španiji. Od 4.800 delniških družb v Španiji je nemški kapital kontroliral 1.100. Pred nekaj tedni je Francova vlada objavila seznam 330 nemških družb, ki bodo izroščene zaveznikom. In ostalih 770?

Te so v rokah tako zvanega španskega kapitala. To je na primer tovarna Refaza, ki jo je ustanovil nemški celulozni trust Phrix Werke iz Hamburga, ki je v celoti prešel v angleške roke, skupno s 180 milijoni zlatih pezeta vrednosti tovarne Pefaza.

Po drugi strani so storili Amerikanci, da bi vzpostavili ravnotežje prav isto s "Salpo," kemično industrijo z vrednostjo 167 milijonov zlatih pezeta—kemično industrijo, ki jo je financiral japonski trust, sedaj v rokah ameriških yankeejev.

Končno je tudi zgodba nemških patentov. Dejansko so nekoliko pred koncem vojne nekatera nemška podjetja—Daimler-Benz, Heinkel, Messerschmitt—prenesla svoje patente in svoje načrte v zadnjem trenutku ustanovljenim delniškim družbam, vendar ne toliko anonimnim, da se ne bi vedelo, da je najmanj polovica njihovega kapitala angleška ali ameriška, četrtina španska (falangistična), četrtina pa predstavlja vrednost patenta. Tako ni nič čudnega, če te družbe kot na primer "Automobiles National" ali "Fundacion de Investigaciones Metalurgicas S. A." niso na Francovi listi nemških podjetij in če zavezniki ne zahtevajo nemških strokovnjakov, ki delajo v laboratorijih teh družb.

Dokler stoji te stvari tako, lahko Franco brije norca iz zasedanja organizacije Združenih narodov. Da so britanske vojske ubijale krogle, izdelane iz bakra iz Rio Tinto in izstreljene s smodnikom "španske družbe za eksplozive" po možnosti iz letal, katerih načrti so sedaj v Španiji, ni prav nič važno, če so britanske družbe v pobožni zbranosti vnovčile ceno za te krogle, za katere so prodale surovine. Prav tako ni prav nič važno, če španske delavce še vedno streljajo z istimi krogli, z istimi surovinami.

Saj končno strelje ne odmevajo do uradov v cityju, a niti do sejne dvorane Združenih narodov.

KRATKE VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Zagreb šteje 266.892 prebivalcev. Jeseni je bilo v Zagrebu po 15 letih ljudsko štetje. Zadnje ljudsko štetje je bilo leta 1931.

HEAVYWEIGHT CHAMPION . . . Baby Toney Marie, daughter of Mr. and Mrs. Antonio Christine, Oakland, Calif., who weighs 42 pounds at the age of 11½ months and boasts that she may be America's biggest baby for that ripe old age.

ACROSS AMERICA IN ONE HOUR . . . Dr. Donald H. Andrews, Johns Hopkins university, Baltimore, who claims that within 30 years it will be possible to cross America in one hour by way of airtight underground tunnel, with atomic power.

ko je Zagreb štel 191.714 civilnih in vojaških prebivalcev. Lani pa so našli 266.892 samo civilnih prebivalcev, tako da je številno prebivalcev naraslo v petnajstih letih za 75.178 ali 39.21%.

Štiri najboljše podjetja v Dalmaciji lani so bila: "Jadranske ladjedelnice", cementarna "Majdan", tovarna "Aluminium" in "La Dalmatienne". Na podlagi rezultatov novembrskega tekmovanja so bila proglašena za najboljše delovne kolektive v LR Hrvatski.

Dva milijona din so zbrali za obnovo vasi zagrebški obrtniki med novembrskim tekmovanjem. Prvotno so se obvezali, da bodo zbrali 700.000 din, v resnici pa so zbrali 2 milijona. Najbolje so se izkazali barvarji.

Društveni koledar

- 8. marca, sobota. — Društvo Ribnica št. 12 SDZ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 16. marca, nedelja. — Dramatični zbor "Ivan Cankar" predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 16. marca, sobota. — Plesna veselica krožka št. 1 Progressivnih Slovenk v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
- 22. marca, sobota. — Croatian Pioneers št. 663 CFU — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 29. marca, sobota. — Progressivne Slovenke krožek št. 2 — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 6. aprila, nedelja. — Koncert zbora "Slovan" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Pričetek ob 3:30 popoldne.
- 6. aprila, nedelja. — Društvo Spartans št. 576 SNPJ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 11. aprila, petek. — Gophers — Veterans Club — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 12. aprila, sobota. — Progressivne Slovenke — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 13. aprila, nedelja. — Glasbena Matica — koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 19. aprila, sobota. — Loška Dolina — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 20. aprila, nedelja. — Zarja — koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 20. aprila, nedelja. — Opereta pevskega zbora "Jadran" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- 25. aprila, petek. — Cavalier Club — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 26. aprila, sobota. — Društvo Marije Magdalene št. 162 KSKJ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 27. aprila, nedelja. — Društvo Majka Božja Bistrička št. 47 HBZ — proslava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 2. maja, petek. — G. J. Buddies Club — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 3. maja, sobota. — Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 4. maja, nedelja. — Croatian Cultural Club — koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 9. maja, petek. — Veterans of W. War No. 2 post 25 — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 10. maja, sobota. — Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 11. maja, nedelja. — Zbor Abrašević — koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 16. maja, petek. — 23rd Ward Democratic Club — ples v

riju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

- 17. maja, sobota. — Društvo Geo. Washington št. 180 ABZ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 18. maja, nedelja. — Slovenska Dobrodela Zveza — program v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 24. maja, sobota. — Društvo Sv. Katarine št. 29 ZSZ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 25. maja, nedelja. — SDZ Bowlers — prireditev v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 29. junija, nedelja. — Piknik pevskega društva "Zvon" na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Uncle Sam Says
Have you stopped to consider that save-as-you-go is as important to you as the pay-as-you-go plan, which millions of my nieces and nephews are rediscovering this month as their best friend in meeting income obligations? When you are signed up on the payroll savings plan or have arranged with your bank for regular monthly purchases of U. S. Savings Bonds, you're on an automatic, easy save-as-you-go plan which will enable you to meet future personal and family obligations, or a business of your own, pay for a new home, travel or education for your children. As a good American, you are paying your income tax bill to your Uncle Sam to help pay for the war. As a good American, you also have the opportunity to turn the tables on your Uncle Sam. Investing in U. S. Savings Bonds regularly, your Uncle Sam will pay you \$4 for every \$3 in ten years.

avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Zastopniki "Enakopravnosti"
Za st. clairsko okrožje: **JOHN RENKO** 1016 E. 76th St.
Za collinoodsko in euclidsko okrožje: **JOHN STEBLAJ** 17905 Grovewood Ave. KENmore 8034
Za newburško okrožje: **FRANK RENKO** 11101 Revere Ave. Diamond 8029

Odbor. podr. št. 14 Slovenske ženske zveze

za leto 1947: Frances Rupert, častna predsednica, Jennie Puncoch, predsednica, Antonia Svetek, podpredsednica, Mary Unetič, 922 E. 209 St., tajnica, Antonia Sterlekar, blagajničarka, Mary Štrukel, zapisničarka. — Nadzorni odbor: Frances Globokar, pred., Frances Grčman, Agata Zajc.

Seje se vršijo vsak prvi torek v mesecu v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. ob 8. uri.

Dr. "Carniola Hlve" št. 493 T. M.

Uradnice društva "CARNIOLA HIVE" št. 493 T. M. za leto 1947 so sledeče: Predsednica Josephine Stwan; podpredsednica Christine Glavan; bivša predsednica Mary Bolta, duhovna voditeljica Mary Tekaucic; zapisničarka in bolnišna tajnica Julia Brezovar; finančna tajnica Pauline Debevec; 1110 E. 72 St., EN. 8254; vratarica Pauline Zigman; spremljevalka Mary Mahne; stražnica Mary Petschauer; nadzornice: Frances Tavčar, Jean Paik in Ursula Unetič.

Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecu v SND. Asesment mora biti plačan od zadnjega dne v mesecu. Pobira se na seji in vsakega 25. v mesecu.

Bolne članice se naj javijo pri Mrs. Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 4758.

Po posebni znižani ceni — Oprema za tri sobe DA SI PRIHRANITE DENAR, PRIMERJAJTE NASE CENE. **Smerda's Music & Furniture Appliances** 5800 BROADWAY — MI 2525

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je nemila usoda zahtevala življenje ljubljenega in nikdar pozabljenega brata

JOSEPH TISOVEC

Blagopokojnik je umrl dne 21. januarja 1947 po dvotedenski bolezni. Star je bil 50 let in je bil doma iz vasi Dolnja Siraža, fara Prečna pri Novem mestu na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 33 leti.

Pogreb se je vršil dne 25. januarja iz Zelotovega pogrebne zavoda in po opravljeneh cerkvenih pogrebnih obredih v cerkvi sv. Vida smo ga položili k večnemu počitku na Calvary pokopališče, kraj njegove življenjske družice, kateri je sledil v večnost po kratkih dveh mesecih.

Iskreno zahvačo izrekam sledečim, ki so položili krasne vence cvetja h krsti pokojnika v zadnji pozdrav: Mrs. John Tisovic ter Mr. in Mrs. Richard Temple iz Wabash, Ind., Mr. Joe Pushner in družini iz Indianapolis, Ind., Mr. Jack Susterič in družini ter Mr. Edward Zalar in družini, Mr. Frank Mlakar in družini, družini Velikonja, Mr. in Mrs. Louis Lustig, Mrs. Mary Perušek, Mrs. Mary Nosan in sinovom, Mr. in Mrs. Joe Starc in sinu, Mr. in Mrs. R. B. Baranec ter društvu Lunder Adamič št. 28 SNPJ.

Najlepša hvala sledečim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnika: Mr. in Mrs. Richard Temple ter Mrs. John Tisovic in Wabash, Ind., Mr. in Mrs. Stanley Tisovic, Wabash, Ind., Mr. Jos. Hrovat, Mrs. Mary Krajc, Mr. Lovrenc Burger, Mr. Santa Family in družini, Mrs. F. Zobec ter Mr. John Kromar.

Dalje najlepša hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu; pogrebem društva Lunder Adamič št. 28 SNPJ, ki so nosili krsto, ter uradniku društva Lunder Adamič za ganljiv nagrobni govor.

Iskrena hvala vsem, ki ste prišli pokojnika pokropiti, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter ga spremili k večnemu počitku na pokopališče.

Najlepša hvala bodi v prvi vrsti izročena Mr. in Mrs. Frank Mlakar ter Mr. in Mrs. John Tisovic iz West Parka ter sosedom, ki so bili pokojniku in nam v času ko je pokojnik preminil.

Posebna hvala tudi Mr. Steven Brodniku in Mr. Alex Zabanku, ki sta darovala svojo kri v nadi, da bi se pokojniku ohranilo življenje.

Hvala Rev. Victor Tomcu za opravljene cerkvene pogrebne obrede ter pogrebniemu zavodu Joseph Zele in sinovi za vzorno urejen pogreb in vsestransko pomoč.

Ako se je pomotoma izpustilo ime katerega, ki je nam bil na uslugo v tem času, prosimo, da se nam oprusti ter se vsem, ki so nam na en ali drugi način pomagali in nam izrazili svoje sočutje, iskreno zahvaljujemo.

Ljubljani, bra! Prestal si trnjevo pot teja življenja, zdaj počiva Tvoje truplo v hladni grudi poleg ljubljene soproge. Blag spomin na Te si pa ohranimo med nami za vedno. Spavaj mirno—snivaj sladko!

Zalujoča ostala:
ANGELA POST, sestra
V starem kraju pa zapuščila mater Anno Tisovic in tri brate: Feliksa, Antona in Ludvika.

Cleveland, Ohio, dne 3 marca 1947.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61 Street
HE 2730

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini praktičar in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določene dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

OPEN THE DRAWER, FRANCES . . . For more than four years, Mrs. Frances Krynicki, Wyandotte, Mich., has been breaking into other people's desks and getting paid for it. Except for "hairpin" experiences, locks and keys were a mystery to her in 1942 when she answered the call for war workers at the Willow Run bomber plant. Now an expert, she does all the lock picking for Kaiser-Frazer in the world's largest automobile plant under one roof. She picks 30 locks each day.

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSESKE

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Dotik z živim bitjem pa je Černjakovo siroto spet oživil. S težavo in ko da bi se po težkem udarcu prebudila iz omotice, se je spet skopala na noge. Nekaj časa je nepremično strela v zaprta vrata in trepetajoč prisluškovala, da-li ne bo za nje začela dihanje svojega Vuheja. Ali hiša je bila tiha, mrtva. Njen prvotni divji bes, ki jo je kot nevihto gnal od Černjaka do Pernjaka, je v njej izgorel v onemoglem, skoraj uro trajajočem divjanju. Kakor njeno telo, tako so bili zdaj tudi njeni čuti razbiti, izmučeni. Toda njeno upanje, da dobi otroka nazaj, še ni umrlo. Nekje v njeni motni glavi se je utrnulo slabotno spoznanje, da ji bodo otroka morda vrnili, ako bo zanj prosila, ker ga ji ljudje niso hoteli vrniti, ko ga je zahtevala. Že od svojega rojstva se je naučila spoznavati ljudi kot suroveže in neusmiljeneže in jih je kot take mrzila. Sedaj pa ji je ta rahla, motna zavest dala novih moči; sklenjenih rok je z otožnih in prosečim glasom zavekala proti vratom:

"Vu-he-e-j . . ."

Potem še enkrat in še enkrat, vedno otožneje in vedno z usmiljenja polnejšim glasom. Potem je dolgo prisluškovala, upajoč, da bo začela glasove in bližajoče se korake ljudi, ki se je bodo usmili. Iz notranjosti hiše je prihajal cvečli jok otroka, ki je spet slišal svojo klicajočo mater, nato je zagodrnjal tu, karajoč glas, a korakov, ki bi prihajali odpirat vrata, ni bilo. Mislil, da je njena prošnja še nezadostna, še pretiha, je zagnala še hujski krik. Spustila se je pred vrata na gola kolena in krčevito sklenjenih rok prosila s tako presunljivim glasom, da bi se je moral usmiliti kamen, na katerem je klečala. Nerazumljivi glasovi, ki so ji vrel iz ust, so prosili:

"Pernjak, daj mi mojega otroka nazaj, vrni mi mojega otroka, mojo krni . . . Jaz brez njega ne morem živeti. Jaz sem njegova mati in mati mora imeti otroka pri sebi. Moje srce bo postalo kamen, ako mi ne vrneš Vuheja. Lepo te prosim, Pernjak, Pernjak . . . Usmili se me, ker nimam nič drugega na svetu kakor tega otroka . . ."

Njeno vzdihovanje se je brez odmeva izgubljalo v gluho noč in hiša je ostala mrtva, neizprosna kakor temna skala. Odgovarjalo ji je le slabotno čvakanje iz kamre, kot bi otroka tlačila mora. Dolgo je klečala slaboumna mati na hišnem pragu in ponavljala svojo prošnjo v hišo, kjer je v kotu za mizo sredi suhega in zelenega cvetja visel križani bog, toda njeno vzdihovanje je ostalo neuslišano. Iz njenih bolečih oči so lile solze, kakor je lilo od kapi za njenim hrbtom. Grenka bolečina je pokrila njen obraz. Sčasoma je njen glas postajal vse tišji in sunki njenih prsi vse redkejši in slabotnejši. Spet je bila na koncu svojih moči. Njena motna zavest je zahajala v popolno, črno nejasnost uničenega bitja, ki ni videlo nikamor več. Sirota je čutila, da se ji bliža konec, kajti izčrpala je svoje zadnje upanje. Na to, da bo jutri tudi še dan in da se bo še lahko borila za svojega otroka, na to, da se bodo zbrali ljudje okrog nje, ki ji bodo bodisi iz usmiljenja ali iz sebičnosti pomagali v tem boju, sirota ni mogla misliti.

Tedaj pa, ko so prestrašeni Pernjaki že upali, da bo konč-

no nastopil mir, se je zunaj na dvorišču zaslíhal tako strahovit, srce in mozeg trgajoči krik, da jim je zastala kri po žilah. To pa je bil tudi zadnji krik te noči, nakar je nastopila mrtvaška tihoča . . .

Prihodnje jutro je dninar Tehant že navsezgodaj šel k Ložekarju na dnino. Ko je šel mimo Apata, je ta že stal pred hišo in ogledoval vreme. Imel je nekaj lesa v dražinskih globačah, ki ga pa zaradi moče ni bilo moč potegniti k vozni cesti. Zelenel si je čimprej lepega vremena.

"Dobro jutro, Apat, še bo deževalo," ga je pozdravil Tehant. Tam doli v Rudafovem jezcu leži neka baba . . ."

Šli so gledat in našli so Černjakovo siroto . . .

Šesto poglavje

Žito je pričelo zoreti tudi v Jamnici. Na Drajni in v Sončnem kraju so nekateri kmetje že postavljali prve kope, kamor so zlagali ozomni ječmen, ki je prvi začel dozorevati. Vreme je bilo zadnji čas za žito zelo ugodno, bilo je dovolj moče in sonca, da se je lahko delal klas, še osem tako lepih, toplih dni, pa bo v Jamnici in vse naokoli žetev v polnem razmahu. Povsod, kamor je bil iz Jamnice odprt pogled, na sever, na vzhod in na zahod, je začela prevladovati rumena žitna barva, zelena pa je v vsakim dnem plahnela, kakor da bi jo pilo sonce.

V nedeljo popoldne sta Bunka odšla na polje. Z njima je bilo vseh pet otrok. Najmlajšega je nosila na rokah Bunkinja, tistega, ki je prišel pred njim na svet, je nosil na rokah Bunk. Drugi trije pa so se kotalili za njima po travi. Spredaj je korakal mož s počasnim, zamišljenim korakom, takoj za njim pa je stopala mlada žena s težkimi, trudnimi koraki, kajti čas njenega šestega poroda je bil pred durmi. Otrok, ki ga je nosila na rokah, ni mogel prenesti žgoče sončne svetlobe ter je mižeč in negibno ležal v maternem naročju.

Z obrazov obeh Bunkov se je brala nekaka mračna, zaskrbljena zadovoljnost. Kmetu je bilo letos prijetno korakati med žitom, kajti že leta in leta ni tako dobro kazalo. Žita so bila dobro odrašena, ravno prav gosta in močno razvita, latovje je že takoj po odvetu začelo kimiti. Bunk je pogosto segal z roko po latovju, ga stiskal v šop in zamaknjeno gledal napeto klasovje. Potem je zamišljeno prikimal svojim čustvom in šel dalje, a komaj je prestopil nekaj korakov, je že spet zamahnil v žito in ulovil nekaj klasov, ki jih je potem božal s svojimi debelimi prsti in z očmi. Bil je tako zavzet, da ni mogel spregovoriti nobene besede in si je le kdaj pa kdaj molče prikimal. Zdelo se mu je, ko da bi njegove dlani, ki so se pred meseci odpirale in metale seme po razorani zemlji, zdaj v kratkem dotiku občutile vso žitno rast, od njegove kalitve pa do njegove zoritve. Prešinjala ga je čudna, opojna strast pridelovalca kruha, kadar gleda uspeh svojega truda.

Žena ni šlatala latovja z rokami, ampak ga je božala samo z očmi, polnimi mirne vdanosti. Njeno ohlapno telo se je komaj pomikalo med njivami. Od vseh strani se je k njej sklanjal bogati plod zemlje, polne neskončne rodovitnosti. Njena široka, vdana prikazen se je zračala z oplojenimi njivami v eno samo

široko podobo materinstva in rodovitnosti.

Prehodila sta prve zore, ki so delile gornje polje na dva dela. Na desni strani je rastle pšenica, na levi strani jara rž. Ena rast je bila lepša od druge. Potem sta šla na spodnje polje, kjer sta se izgubila med novimi žitnimi njivami. Spet pšenica, potem ječmen, nato oves. Najprej so se iznad njiv dvignile mozeve oči proti nebu, kamor so za hip uprle nedoločen pogled, potem pa so premerile vse širono obzorje. Pritajena skrb je trepetala v njih. Za moževimi očmi so storile isto pot tudi žene. Nato sta se mož in žena obrnila drug k drugemu in njune oči so se popolnoma razumele.

"Poa, letos pa bo . . ." je dejal Bunk.

"Poa, letos pa bo . . . Le hude ure nas bog varuj!" je dejala Lona.

(Dalje prihodnjic)

Razno

RESTAVRACIJA na prometnem kraju v tovarniškem distriktu. Oddajte vašo ponudbo danes. Pokličite lastnika na EX 3377.

Zemljišča

SEMI-BANGALOW—okrog 6 akrov zemlje; Broadview in Royalton. 7 sob, 5 zgoraj, 2 spodaj, 2 garaži, hlev, kokošnjak. Okrog \$12.000. LAKEWOOD REALTY—LA 2110.

VKLJUČITE VAŠE POSESTVO, ČE JE NAPRODAJ, v naš seznam, če hočete dobro prodati.

THORTON REALTY CO.
6110 WOODLAND AVE.,
HE 9020

Lastnik odhaja iz mesta 6 sob za eno družino; 1 soba na 3. nadst., 2 garaži, cementiran dovoz. V prvovrstnem stanju znotraj in zunaj. Blizu vogača Garfield Hgts. Blvd. in Turney Rd. \$12,500. — E. H. Flint Realty, 4145 Mayfield. EV 5133 ali LO 9920.

D 2 in D 3 licence na južno-zapadnih strani. Fina oprema. Se mora prodati ta teden.

NAWROCKI REALTY
3680 E. 71 St., BR 1414

HIŠA NAPRODAJ ZA ENO DRUŽINO

8 sob v lepem kraju blizu bulevarja. Vpraša se pri lastniku na 13309 Darley Ave., ali pokličite GL 7712.

HIŠA
za eno družino; 6 sob; se proda z opremo radi odhoda iz mesta. Nahaja se na 19531 Ormiston Ave. od E. 185 St. Za podrobnosti se pozive na 1223 E. 175 St., IV 1558.

Hočemo domove
Dobimo najboljšo ceno za domove v dobrem stanju.

KIRKWOOD REALTY
11201 Superior Ave.,
SW 0033

Dajte vaše posestvo nam v prodaj—za hitro akcijo!

GARFIELD HEIGHTS
za eno družino; 6 sob, vse moderno, preproge, 2 garaže. Se lahko vselite v 30 dneh. Blizu tržišča. — Cena \$10,300.

W. NAWROCKI
Broadway in E. 71 St., BR 1414

GARAŽA NAPRODAJ

Vključena je popolna oprema in posestvo; Cadillac Tow Truck kot nov; Bear frame in axle machine; dynamic wheel balances; vsa oprema za popravilo motorjev, 2 električna varila, 2 acetylene varila, 2 težka truka, 1 Mack 1940, 2-tonski dump truck in 1 Diamond T 1½ tonski z stake body truck. V biznesu 11 let.

SERVAL GARAGE
10712 St. Clair Ave.
GL 2636

Dom in dohodek

St. Clair-E. 32 St. Zidano iz kamna; poslojse s 10 sobami za 2 družini; 2 garaži; nizki davki, nobenega "lease." Za takojšnji prevzem. Vaša prilika za biznes in dom na enem mestu. Pokličite

MISS WESTROPP
FOLDENEVER CO.
FA 3100 — FA 9500

Zemljišča

DECKER AVE.—6 sob spodaj; 5 zgoraj; 2 garaži; 34x152; fornez. Za takojšnji prevzem. Radi odhoda lastnika. Cena \$8,300. — HE 2692.

NOV. ZIDAN COLONIAL—6 sob; garaža; zimska okna; krasna okolica; na 20001 Beachview Rd., vogal Forrest Hill, od Grand Blvd. pri E. 200 St. in Euclid. Lastnik. KE 8288.

ZA TAKOŠNJI PREVZEM—zidana hiša za 1 družino, 4 leta stara na lepi cesti od Maple Heights Blvd. 3 spalnice, avtomatična gorkota na plin; cementiran dovoz, zimska okna. RA 4555.

HIŠNI POSESTNIKI
ČE NAMERAVATE PRODATI ALI KUPITI POSESTVO, SE OBRNITE DO NAS

Nahajamo se 34 let na enem in istem naslovu.

NEJEDLIK REALTY
11015 UNION AVE. — MI 5049

Oddajte vaše posestvo v prodaj nam za hitro in zadovoljivo poslug

HARRY DECKER REALTY
3184 W. 25 St. — FL 4510

ZA I DRUŽINO

v prvovrstnem stanju; na Taft Ave., 6 sob in kopalnica; beneški zastori in preproge. Ognjišče, cementiran dovoz in garaža. Cena znižana za \$500. Hišo si morate ogledati, da vam ugaja.

Jos. F. Krizek Realty
SK 0494

Vprašajte za Mr. Michaels ob večerih DI 8024

Posluga

Oddajte vašo naročila sedaj za cementirane dovoze, kleti, pode in pločnike. 27-letna izkušnja.

Joe Nero, LO 4199—LO 1604

Najemite nov truck. — Sami ga vozite; stakes, panels, selitveni trucki; lokalno ali za na dolgo distanco. 18501 Nottingham. DE 2608.

V VAŠO UDOBNOST ZADELAJTE VAŠE DVORIŠČE

Cist, suh les, železnina iz kovine, žica za mreže iz bron. 3 leta za plačitev

E. C. ANDREWS CO.
1797 Euclid Avenue
Builders Exchange

SCOTT'S GARAGE

Popolna mehanična poslug na vseh izdelkih avtov; popravimo ogrode, barvamo in varimo; popravimo clutch, zavore, motorje in baterije ter pridemo z vlačilcem po avto.

STEVEN AUTO SERVICE
Frame, Axle and Wheel Alignment
Kolesa balanciramo in izravnamo. NUDIMO 24-URNO POSLUGO Z VLAČILCEM

SHORTY'S GARAGE

Splošna avtomobilska popravila na zavorih, clutch, bateriji, motorju. Odprto ob delavnih od 9. z. v. ob nedeljah od 9. z. do 4. pop.

REL GARAGE

Izvršimo vsa popravila na avtih ter barvamo in popolnoma prenovimo avte. Nudimo 24-urno poslug z vlačilcem.

WATERLOO, HI-SPEED SERVICE
Moderna naprava za mazanje avtov; umijemo in čistimo avte, izvršimo razna popravila, itd.

PETE'S AUTO SERVICE
Popolna mehanična popravila na vseh izdelkih avtov. Tudi barvamo in varimo.

TEXACO GASOLIN
16100 WATERLOO RD. in 16911 EUCLID AVE.
KE 2000

Točna popravila na ledenicah vseh izdelkov

JAMČENA DELA
BONNIEVIEW REFRIGERATION SERVICE
1393 Bonnieview Ave., AC 1817

MONTERSKA NAPRAVE
popravimo in inštaliramo nove naprave za parno gorkoto ter tanke za vročo vodo. V zalogi imamo vsakovrstne komade za popravila.

Pokličite kadarkoli. HE 7943

Posluga

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Nar. Domu,
6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zaboje za odposiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

DELATA ZA MOŠKE

POLISHERS
izurjeni; dobra plača od ure.
F. G. MEIER CO.
3430 W. 137 St., OR 2021

BUFFERS & POLISHERS; delni čas; visoka plača od ure in komada
NATIONAL PLATING
2790 Grand Ave., GA 5110

Platers & Plater Helpers
Polishers — Buffers
Dobra plača
The Lorence Plating Co.
3134 E. 91 St., ali pokličite RA 4870

POLISHERS & BUFFERS
Visoka plača od ure
Ackley Polishing & Buffing Co.
6106 Ackley Ave., BR 6911

TEŽAKI—neizurjeni; 30 do 45 let stari. Visoka plača od ure. —
KEMET LABORATORIES
11901 Madison

STAVBINSKI DELAVCI MIZARJI — "TALLY MEN"
Plača od ure
Nadurni čas in mesečni bonus.
INDEPENDENT LUMBER CO.
18620 Nottingham Rd., IV 2000

Shaper operator
za nočno delo; izurjen. Mora imeti lastno orodje in znati sam vzpostaviti delo. 45 ur tedensko.

Visoka plača od ure
YODER CO.
5500 Walworth—ME 0520

ZA PREKLADANJE TOVARA
Nickel Plate tovorno skladišče
E. 9th St. in Broadway
Plača 93½c na uro
Čas in pol za nad 8 ur
Zglasite se pri
Mr. George J. Wulff

Nickel Plate R.R. Co.
E. 9th & Broadway

TAPCO
POTREBUJE
Hišnike
Težake
Nakladalce za forneze

Prosilci morajo biti pripravljeni delati katerikoli šift
DOBRA PLAČA OD URE
Thompson Products Inc.
23555 Euclid Ave., Euclid, O.

INŽENIRJI IN DESIGN DRAFTSMEN
IZBORNA PRILIKA; OMEJENO ŠTEVILO SLUŽB JE NA RAZPOLAGANJE ZA INŽENIRJE, IZURJENI V STAVBINSKEM, ELEKTRICARSKEM IN PRESSURE VESSEL DELU.

Z znanjem orisbe dela; dolgo-trajni program z priliko za napredovanje.

Pišite ali pokličite Chemical Plant Division
BLAW KNOX CONSTRUCTION CO.
5001 Baum Blvd., MU 1200
P. O. BOX NO. 5087 — PITTSBURGH 6, PA.
NA PISMA SE TAKOJ ODGOVORI

Dela za ženske

MOŠKI IN ŽENSKÉ ZA SPLOŠNO TOVARNIŠKO DELO
45 ur tedensko za ženske
50 ur za moške
Čas in pol nad 40 ur.
Nad 18 let stari

A Z MECHANICAL APPLIANCE COMPANY
3540 Cesko Ave., S. W. — WO 5620

Strežajka
nad 21 let stara dobi stalno delo za podnevi.
Vpraša se na
390 E. 158th ST.

Clerk - Typists
LIFE INSURANCE
HIGH SCHOOL GRADUATES ONLY

No experience required. Saturdays and legal holidays off. 40 hours weekly. Group Life Hospitalization Insurance; steady work—chance for advancement. Starting salary \$28 per week. Write

J. PETRICK
6513 Edna Ave.

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine

Samo čedne, snažne in večše žene v starosti 20 do 39 let se naj prigrasijo.

DOBRA PLAČA
Dobi se obeide in uniforme

Zglasite se pri
THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
Soba 901
700 Prospect Ave.

DELATA ZA MOŠKE

Sprayer — Silk Screen operator
Dobra plača. Vprašajte za
MR. MINITCH
PEE-GEE PRODUCTS CO.
4821 Superior Ave., — EX 7150

A-1 MEHANIČ
mora biti izvršten popraviljač prednjih delov avta. Tudi A-1 body man; samo izurjen delavec se naj prigrasi.

SHAKER GARAGE
12808 Woodland Ave.

KROJAČI
Izkušeni. — Plača od ure.
Stalno delo.
CANNON TAILORING
E. 2nd St. Clair — CH 4990

KURJAČ IN NOČNI ČUVAJ
DOBRA PLAČA
The Japan Co.
5103 LAKESIDE AVE.
ali pokličite Mr. Thomas, HE 5153

RADIAL DRILL PRESS OPERATORJI
FITTERS
"ARC WELDERS"
45 UR TEDENSKO
Plača od ure
LEWIS WELDING AND ENGINEERING CORP.
Bedford, Ohio

DELATA ZA ŽENSKÉ

FAIRMOUNT TOOL & FORGING COMPANY
10611 QUINCY AVE., GA 4312
MR. STARNER

STROJEPIŠKA
ZA ZAVAROVALNINSKI URAD
Izkušnja ni potrebna
Pravo osebo se izuči, da bo izurjena. Dobra služba z prijetno bodočnostjo za inteligentno dekle.
Pišite na
830 Vincent Ave., Rm. 411
MR. SOLO

STROJEPIŠKA
splošno pisarniško delo; 5½ dni v tednu; stalno delo, dobra plača. Nova gradnja ali pa izurjena. EN 0500

STROJEPIŠKE - BILLERS
Moderen urad. 5-dnevni tednik. 40 ur na teden. Dobra plača.
STALNO DELO
BR 1600

OPERATORICE
izurjene na bluzah in krilih. Prednost imajo stanovalke na zapadni strani mesta.
18895 Detroit Ave., AC 1578
(nasproti Detroit Ave. remize)
YE 9816 pred 10. zj., ali po 5. pop.

SPLOŠNA HIŠNA DELA
mora znati kuhati in da bi ostala preko noči. Ima svoje stanovanje v dobrem domu, kjer je tudi druga pomoč.

STROJEPIŠKA
splošno pisarniško delo; 5-dnevni tednik. Tedenska plača; pri Broadway poulični.

INNIS-SPEIDEN & CO.
2775 Pittsburgh Ave., CH 6345

DICTAPHONE OPERATORICA
in DITTO OPERATORICA-KLERKINJA
Stalno delo v prijetnem okolišu na zapadni strani.
Mr. Judkins
ME 2211

SNAŽILKE
za nočno delo
v laboratoriju in uradu
Stalno delo; skupinska zavarovalnica; počitnice s plačo. Nahaja se blizu Euclid in E. 105 St. poulične.

The Harshaw Chemical Co.
1945 EAST 97th ST.
CL 6300

COMPTOMETER OPERATORICA
IZURJENA ZA PAYROLL
Tedenska plača
Fairmount Tool & Forging Company
10611 QUINCY AVE., GA 4312
MR. STARNER

STROJEPIŠKA
ZA ZAVAROVALNINSKI URAD
Izkušnja ni potrebna
Pravo osebo se izuči, da bo izurjena. Dobra služba z prijetno bodočnostjo za inteligentno dekle.
Pišite na
830 Vincent Ave., Rm. 411
MR. SOLO

Dela za ženske

KUHARICA ali pa kuh; želi se, da tu ostane preko noči. Želi se tudi pomoči v kuhinji. Rocky River. Tedenska plača. — ED 2758.

Fountain & Counter deklet. Izkušnja ni potrebna. Nobeno delo ob večerih ali nedeljah. Tedenska plača. Heights Pharmacy, 1807 Lee Road

OPERATORICE sivalnih strojev; izurjene. Plača od ure.— Cleveland Tucking and Pleating Co., 2530 Superior Ave.

HI